Ч. 8. Прудентополіс 19. лютого 1920 Річник V II.

„Праця“
Український просьвітний тижневник в Бразилії
виходить в Прудентополи кождого Четверга.

Передплата в Бразилії:
Річно 8$000, піврічно 5$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2·50 дол.
Для Канади 2·50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis ás Quintas Feiras.

Дрібні оголошеня по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошеня платить ся згори.

PRACIA
Prudentopoli
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ:

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“.

Ми Українці до скону
В нас є спід Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Українці! Протестуймо еще раз!

Справа галицької України еще евно не рішена. Поляки в Сх. аличині і Варшаві роблять віча збирають всякі можливі підписи, авіть дітвори шкільної і Жидів, яких домагають ся від Аліянтів, доби галицька Україна була влу-ена яко складова часть Польщі. Наші Братя в Галичині не мають моги сказати свого слова, бо яцькі наїзники не позваляють. Тому обовязок сей сьвятий на нас почиває. Українці в півн. Аме-риці і Канадї протестують вічами, листами і телеґрамами, тому ми мусимо вступити в слїди наших братів.

Центральний Комітет Оборони України у Прудентополи дня 13. с. м. вислав телеґраму поротестаційну проти відданя Сх. Галичини Ляхам в імени Українців в Бразилії, пятнуючи звірське обходженє ся зглядом наших братів на нашій рідній землї.

Крім сего Ред. »Працї« просить посилати писемні протести з кождої оселї. Най знають усї, що ні один Українець не годить і не згодить ся, шоб ми були ляцькими невільниками не то всегдашними, але навіть і через тих 25 лїт.

Листи і телеґрами слати на адресу голови Української Місії в Парижи:

Exmo S^nr Comte M. Tychkevytch
11. rue Bassano, Paris XVI., France

Під розвагу

дня дістават з неба по съвіженькій зірцї.

Нас мало-б то обходило, хто чим тїшиться, колиб нас не зачіпало. Тимчасом ми мусимо оглядатись на задні колеса, де сидить наш менчий брат, український кольоніст.

Ми певні, що сьвіжо спечений консуль, з наново відпеченої французькими, анґлїйскими і американськими панами Польщі буде об'їздити кольонії в Парані. Між нашими громадянами є досить тих, що мають у жилах гнилу, польсько-батогівську сукровацицю і тільки ждуть нагоди, щоб upasc do nóg. Нагоди для того не бракне. Є сотки і тисячі наших кольоністів, що виховали і виносили на свому хребтї не оден десяток дармоїдів, а досї непоуплачували шакрів. Вже від пару лїт вони шукають як би викрутитися, щоб не заплатити. Такі запевно кинуться панові консулеві до нуґ і будуть просити, щоб їх якось увільнили від платнї за шакри. Коли такі Юди знайдуться, то треба їм роз'яснити насамперед, що з того вийде. А вийде дуже багато.

Перше: вийде, що вони признають тут зверхність польського правительства.

Друге: тим самим признають зверхність правительства над місцевостями звідки вони вийшли.

Третє: дадуть Полякам у руку зброю до твердженя, що Українцї з Галичини хочуть на віки липитися під Польщею.

Четверге: дадуть змогу Полякам розносити в бразилїйських часописях, що лиш бунтівники не признають польської влади, а можуть навіть заплатити, аби дав початок до зрадництва. А решта вже посуне і розтягнеться перед паном, аби милостиво зволив подивитися на хлопа.

Радимо отже всяким недопливишим, усяким процесовичам, усяким представникам гнилої сукроватиці, аби ранійше, уїж будуть іти падаць до нуґ, перекинулись думкою до рідного краю. Там вони найдуть витяті в пень села, палені або просто смажені малі дїти, старці з відрубаними руками і ногами, знасилувані сотками і тисячками Українки і тисячі відомо і невідомо упавших жертв. Всї ті жертви упали з нашого боку по причинї пажерливости польського уряду. Того самого уряду, що посилав винищувати Українців на українській землї, того самого уряду, що його представником у Парані є пан Казімеж Глуховскі.

Та і сам пан консуль, як бувший леґіоніст, може ше не гаразд відмив руки з української крови!

Отже, ранійше нїж падаць до нуґ треба памятати, що можливо, що ті ноги може нераз бродили по колїна в українській крови.

Будьмо синами одної матері, а не двох. Помагаймо, чим можемо, нашій Неньці-Україні і терпеливо ждїм, що приїде колись представник нашого уряду, а не найяснєйшей!

А він таки приїде!... Щирий.

ЗАМІТКА. Наша Редакція не забирала досї голосу в справі консуля, бо так як й иншої народности, так і польський консуль нас нїчо не обходить. Ми ждали, чи він сам, або хто иншій сю справу не порушить. Він до нас не має найменшого права, як про се нас запевнив особним листом до ред. Праці« голова Української Місії у Парижі.

Вісти з України.

(Після старокраївських часописей).

Велике народне повстання на Україні.

Після вістий з найдостовірнійших кругів українські повстанці взяли Переяслав, см. Заняли Київ, Полтаву, Чернигів, Лебедину, Черкаси і Катеринослав. Вони не лише розбили денікінців, але вигнали їх в поли так, що перебіглі в лісничих околицях нема ні одного денікінця.

В останних часах повстанся поділ поодинокі групи. Вождами їх з люди з назвиськами з історичних часів повстанських руїн на Україні як Гонта, Залізняк і другі.

* * *

Повстання захоплює цілу Україну. Збираються ватаги, які хочуть заволодіти повітовим містом а нема сил щоби їх протиставити сим ватагам. Слідна недостача власти. В ніжинськім повіті оперують також відділи, які устроїли наступ на залізничу стацію близько стації Крути. В районі Бобровичі подвигається ватага Ромашки, друга в Кобищі, трета в Броници. Отаман Федоренко довершив недавно наступ на Київ. Правительственна сторожа покинула місто. В Чигирині є в ході акція, щоби завести лад.

Бездротна телеґрама з Москви подає переловлене повідомленє Денікинового штабу, яке стверджує, що повстанне на Україні проти Денікина ширится щораз більше. Повстанці громадяться в околицях Чигирина, Звенигородки й у Тираспільщині. В околицях Уманя доводить повстанцями Задунний. В Полтавській губернії заняли повстанці міста Лубни, Кремевчук і Кобеляки.

Бездротна телеґрама з Москви подає теж, що Чеченці тікають з Денікинових відділів до дому й лучаться тут зі своїми братами, що зробили повстанне проти Денікина в Осечні.

З певних жерел відомо, що Київ відібрали від Денікина українські повстанці з отаманом Зеленим на чолї. У Київі попало в їх руки богато амуніції і военних матеріялів, а також одягів, ліків і жовнірське знадобе. Денікін не міг нічого вивезти, бо всї лінії з Київа були вже обсаджені повстанцями. Денікинові недобитки этікли Дніпром, а більщість жовнірів, що їх Денікин недавно звербував був, розбіглася домів. Жи-томир, Біла Церква й дальші околиці в руках повстанців. Одесу, заняв славний ота-

України у Прудентополи дня 13. с. м. вислав телеґраму протестаційну проти відданя Сх. Галичини Ляхам в імени Українців в Бразилії, пятнуючи зьвіреське обходженє ся зглядом наших братів на нашій рідній землї.

Крім сего Ред. »Працї« просить посилати писемні протести з кождої оселї. Най знають усї, що нї один Українець не годить і не згодить ся, шоб ми були ляцькими невільниками не то всегдашними, але навіть і через тих 25 лїт.

Листи і телеґрами слати на адресу голови Української Місії в Парижи:

Exmo S^nr Comte M. Tychkevytch
11. rue Bassano, Paris XVI., France

Під розвагу

УКРАЇНЦЯМ У ПАРАНІ С. КАТАРИНІ І РІЙО ҐРАНДЕ до СУЛЬ.

Польські часописї у Парані широко розписуються про приїзд першеґо консуля з найяснєйшей неподлеґлей Польскі. Дуже тїшаться з того приїзду і сподіються, що новий консуль буде їм що плачували шакрів. Вже від пару лїт вони шукають як би викрутитися, щоб не заплатити. Такі запевно кинуться панові консулові до нуґ і будуть просити, шоб їх якось увільнили від платнї за шакри. Коли такі Юди знайдуться, то треба їм роз'яснити насамперед, що з того вийде. А вийде дуже багато.

Перше: вийде, що вони признають тут зверхність польського правительства.

Друге: тим самим признають зверхність правительства над місцевостями звідки вони вийшли.

Третє: дадуть Полякам у руку зброю до твердженя, що Українцї з Галичини хочуть на віки липитися під Польщею.

Четверте: дадуть змогу Полякам розносити в бразилїйських часописях, що лиш бунтівники не признають польської влади, а народ за Поляками.

А з усього того вийде дуже богато наслїдків, які страшенно затруднять наше становище не тілько тут, але й у Европі.

Бо власне Поляки тілько того й ждуть. Хай найдеться одеп Юда, що продасть свою гідність за панську ласку. Такому одному свого краю і народу, за справедливий устрій, за кращі умови для працюючого люду, бореться в обставинах неймовірно тяжких, не маючи нізвідки помочи й потіхи, а саму ворожнечу, клевету та лайку. Платить кровію своєю й житем своїм за сей потяг свій до справедливости й свободи, і все таки не упадає в сій боротьбі й веде її далі не зважуючись нічим, ніякими неуспіхами, ніякими підступами ворогів, а навіть проявами иного душности, підлоти та зради, які в тяжкі хвилі прокидаються серед самих своїх!

І то мусить бути, мусять бути і слабодухи, і просто середні люде, яким нарешті урветься і відвага і витревалість. Але на місце одного ослаблого чи підупалого знаходяться другі й треті,, які таки заступають і ведуть далі справу, як уміють і як розуміють, не завсіди може й найліпше, та кінець кінцем таки Україна борется, вже третий рік, за своє державне істнованнє, за свою незалежність.

Про сю боротьбу ми майже нічого не знаємо, до нас долітають тільки чутки, переважно не докладні, і в кождім разі дуже-дуже неповні, так само як підчас, коли наш нарід бився на Україні з Нїмцями. Колись в спокійніших часах можна буде зібрати відомости й списати ті геройські діла, ті великі жертви, котрі наш нарід і його переважно незвісні нам герої заложили за сі роки своїй вітчині, розплачуючись за всї віки її пасивности й занедбання.

Знаємо, що тепер кожде село, кожда громада фактично стала самостійною республікою, і полишена цілим світом на свої власні сили та розум, вона править у себе суд і розправу, боронить ся від злодійства і розбою, відбиваєть ся від ворогів, розділює землю, дбає про поживу і все. Не все то може іти гладко в таких трудних обставинах, але нюд наш виявляє в тім великий організаційний хист, велику розвагу — і велику сьвідомість, якої тілька літ тому ніхто ані в мислях не припустив би у нього.

Супроти сього не повинніємо тратити серця навіть від серьозних невдач або помилок, які неминучо мусять робитись в такій неймовірно трудній ситуації в якій опинилась тепер Україна.

Весь сьвіт проти неї!

Лївим, соціялістичним і радикальним кругам не подобаєть ся її боротьба з большевиками, вони хотіли-б щоб вона якось погодила ся з ними й разом стала проти спільного ворога всеросийської реакції, відроджуючого ся царизму І ліві українські круги весь час дійсно шукали такого порозуміння, тим більше що навіть і в основних поглядах не дуже з ними розходились, домагаючись власти трудовому селянству та робітництву (трудовий конґрес України, скликаний в січни 1919. Так і прирадянський совітський принціп, і я як його член і участник усіх нарад, Можу Вам посьвідчити, що велика його більшість таки щиро й твердо, а не з якогось політичного маневру стояла на совітськім принципі). Але московські большевики не вдоволялись тим, щоб Україна організувалась як совєтська республіка з національним українським характером, самостійно від Москви, так як хотіли того українські селяне (така резолюція була принесена на трудовім конґресі в Камінці в весні, де це я засідав як почесний голова перед виїздом з України).

Московські большевики хотіли правити Україною та використовувати її для Московщини, а сього не хотіли позволити наші селяни, кажучи, що вони „против комунистів, а за совітський український устрій" і воювались та бились проти сих „комунистів" себто московських зайдів большевиків, що хочуть правити Україною.

Але ще більш ворожо й рішучо наші селяне настроєні проти Денікіна та його добровольців, проти їх планів на привернення старих царських порядків, против тих офіцерів в царських погонах, проти поліції та жандармів, проти поміщиків, що ідуть з добровольцями карати всіх, хто робив революцію, хто ділив землю, хто здирав московські вивіски. З ними не може бути згоди у українських повстанців тому й директорія мусїла проголосити війну проти Денікіна, тому й заможнійші українські круги, рїжна буржуазна інтелїґенція, який би й дуже кортіло договорити ся з Денікіном, не важиться отверто стати на сю путь. І через се в праві, капіталістичні та імперіалістичні, консервативні та реакційні европейські круги також проти Українців, скільки б вони не хвалилась своєю боротьбою проти большевиків!

В такім незвичайно труднім положенню, маючи нараз проти себе і лївих і правих, уряд української Республіки рішив пошукати опеки у своїх найближших сусідів на захід Румунів та Поляків, рахуючи, що їм також як і Україні відновленє единої Росії, чи царської чи большевицької однаково грізне й небезпечне: та що вони через се підтримають Україну в боротьбі з большевиками і з Денікіном, дадуть їй те, чого вона не може дістати зза кордону безпосередно-амуніції, зброї, одежі і всього иншого, та виступлять за неї адвокатами перед державами Антанти в справі признання Української Республіки

Віра в себе самих.

(Спеціяльна допись до »Працї«).

Дорогі земляки! Ви будете читати сього мого листа на Новий Рік та на Різдво, і я Вам з щирого серця бажаю з веселою душею стрічати ті дні, прочитавши в телеґрамах як небудь радісну а не фальшиву новину з рідного краю. А тим часом поділюся з Вами своїми гадками з приводу того, що бачу тай чую.

Ломить ся старе житє. В муках і болях родить ся нове. Збентежене дивиться на сі муки породу громадянство, яке так довго жило надіями на золоту згоду — думало, що аби тільки сказане було се чудодійне слово „згода", так і щезне вся біда й вернеться назад все, що було перед війною Та нема назад вороття, треба шукати добра та щастя не за собою, а перед собою, і нема чого живій людині оглядатись та роззиратись у тім, що лишилось за нами, аби не закаменіти та зістатись на віки як Лотовій жінці, про яку в старій Біблії сповідається причту.

Особливо нам, здоровому і сильному народови мужицькому! Що-б не забрали у нас вороги, що-б не знищили нам — аби нам зісталась тільки сила в наших руках і в нашому серцю, збудуємо собі нове, ще мудрїше і краще ніж було, аби тільки, кажу, була сила в руках, та розум в голові, та віра в свої сили і в сили свого народу!

Те, що прожилось за останні три роки, повинно в кождій тямущій українській людині ту віру високо піднести. Повні три роки бореться наш нарід, наш селянин, наш вояк, наш робітник, наш інтелїґент за свободу

ЗАМІТКА. Наша Редакція не забирала досі голосу в справі консуля, бо так як й иншої народности, так і польський консуль нас нїчо не обходить. Ми ждали, чи він сам, або хто инший сю справу не порушить. Він до нас не має найменшого права, як про се нас запевнив особним листом до ред. „Працї" голова Української Місії у Парижі, граф Тишкевич, бо Східна Галичина не є Польщею, але осібною державною одиницею. З листу др-а Михайла Лозинського, котрий був поміщений у ч. 5-ім „Працї", ясно виходить, що маємо ждати на свою власть.

УКРАЇНЦІ! Закладайте свої школи по лїніях і поширяйте їх! Передплачуйте свої часописи і читайте їх бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила народу!

нів. Правительственна сторожа покинула місто. В Чигирині є в ході акція, щоби завести лад.

Бездротна телеґрама з Москви подає неповне повідомленє Денікинового штабу, яке стверджує, що повстанне на Україні проти Денікина ширится щораз більше. Повстанці громадяться в околицях Чигирина, Звенигородки й у Тираспільщині. В околицях Уманя доводить повстанцями Задунний. В Полтавській губернії заняли повстанці міста Лубни, Кременчук і Кобеляки.

Бездротна телеґрама з Москви подає теж, що Чеченці тікають з Денікинових відділів до дому й лучаться тут зі своїми братами, що зробили повстанне проти Денікина в Осечні.

З певних жерел відомо, що Київ відібрали від Денікина українські повстанці з отаманом Зеленим на чолї. У Київі попало в їх руки богато амуніції і военних матеріялів, а також одягів, лїків і жовнірське знадібє. Денікін не міг нїчого вивезти, бо всї лїнії з Київа були вже обсаджені повстанцями. Денікинові недобитки втікли Дніпром, а більшість жовнірів, що їх Денікин недавно звербував був, розбіглася домів. Житомир, Біла Церква й дальші околиці в руках Українців. Одесу заняв славний отаман Махно, який має тепер до 60.000 війска відважного, що не уступає перед нїчим. В Одесі дісталися в Махнові руки дуже великі склади военних засобів.

Холєра на Україні.

Часопись „Україна" доносить, що в Камінці зарестровано два випадки холєри, що покінчилися смертю. По більшій части хорують військові. В Проскурові занедужало на

холеру 16 осіб, у сьому 15 військових а одна тільки цивільна.

Жидівські погроми.

З Букарешту доносять, що Денікінці уряджували на Україні погроми. В Катеринославі вимордували до 5.000 Жидів.

Еп. Евлогій готовить ся до боротьби з Унією в Галичині.

Каменецька часопись „Україна“ з 11. падолиста м. р. помістила зазив Евлогія до православного духовенстэа, щоби зголошувалися сі, котрі мають охоту виїхати до Галичини для ширення боротьби проти Унії.

Петлюра гетьманом України.

Всі члени Директорії зложили свою владу в руки Петлюри, котрий має стати гетьманом України.

Українські селяни панують на Україні.

Василь Маклаков, парижський посол Колчака й Денікина, вернув недавно до Парижа з Денікинового фронту. Він оповідає дива про українських селян. Вони стали такі бундючні, що нічого не хотять продати армії добровольців (Денікиновій). Гроші не мають для них ніякої вартости, а рубель не має там найменшого значіння. Селяни ховають перед Денікином всі харчі так зручно, що і чорт їх не може знайти (!). Виходить, що селяни суть панами, треба їх просити о ласку і що без них не мож жити.

Арешти Галицьких Українців в Камінци.

Віденський „У. Прапор“ доносить, що після приходу до Камінця, Поляки виарештували й вивезли до таборів полонених біля 300 галицьких біженців, які там остали. Між ними інтелігенцію, селянство й жіноцтво. Це новий доказ польської закаменілої ненависти до наших земляків, яких вони переслідують всюди, де лише вспіють дістати в свої руки. Так „заводять Поляки“ — по словам офіціяльного комунікату — „лад“ на українській землі, куди зістали запрошені українським правительством.

Надзвичайний примір козацького завзяття.

Завзяття і запал серед українського війська переходять всякі границі. Про це свідчити може найкраще подія, яка мала місце недавно тому, коли прогнано Денікіна з Києва. Наступ на Київ перевів відділ з 700 козаків. Ці герої перед наступом поскидали з ніг чоботи і оставили товаришам, заявляючи що коли погинуть, то їм чоботи і так будуть непотрібні; а коли вони прийдуть витязями, то тоді вернувши відберуть собі ці чоботи назад. І вони серед тріскучого морозу і великих снігових валів перевели на ворога наступ босоніж і побідили його.

Таким самим запалом і народною свідомостію відзначується також і все українське селянство. Коли приміром до села прийде відділ війска, а стане переводити реквізицію, то селяни зараз питають, від кого той відділ прислано. Коли довідаються, що від Денікіна або що це есть більшовики, то тоді переморгнувшися переводять на него значевя напад і мордують всіх, хоча-б було і тисяч. Але як що довідаються, що це відділ від „батька Петлюри“, то зносять і віддають з найбільшою радостію і охотою все, що тільки мають і можуть.

Оттак бореться зараз український народ за свою свободу і волю.

Петлюра про положенє на Україні.

Часопись Estado de S. Paulo пише, що ген. Петлюра комендант війск українських де хвиля, що она побідить, та буде гробом для тих, що намагають ся єї здобути. Наш край освободжуємо від большевиків, німців, наїздників Денікина; проте не милий нам і инший наїзник в наших землях.

Москалї так чорні, як і червоні суть однакові. Всї они суть імперіялїстами і хочуть Росиї одної у народї поневолених угнетених пострахом і терором. Бажаня большевиків суть подібні що і ген Денікина, Оба табори борють ся за Росию царську, Вавилоньську вежу язиків. і народностий. Ми не хочемо вже московської культури, а бажаємо одиноко нашої цілковитої независимости. Єслиби Поляки були прозорними і добрими політиками, они залишилиб Україну, для неї енаціональним убійством домагатись заняти наш край.

Одеса в руках Українців (?).

Подають вісти, що Українцї заняли Одесу. Чи се справдї правдива вістка, покаже час.

Польська цензура.

У Календарі Філії „Українського Педагогічного Товариства у Станиславові“ польська цензура посчеркувала навіть такі речення: „В кождій українській хаті повинна бути історія України“, „Українець говорить усюда по українськи“.

Старі історії.

Відомий польський письменник А. Немоєвський виступає у „Мислі Неподлеглій“ проти цього, що жінка Падеревского вмішується до всіх урядових справ, має доступ до найбільших державних тайн і плеще про те на своїх чайних вечерах. Пані Падеревська має необмежну власть не тільки над паном Падеревським, але і над польською державою, й це представляє дла неї велику втіху.

Друга Австрія, де пані будуть рядити. Сим богато зроблять!...

Приїзд українських політиків до Відня.

„Український Прапор“ з дня 5. грудня доносить, що на днях приїздить до Відня бувший делегат на Мирову Конференцію Др. Василь Панейко. Диктатор западної Области Української Народної Републики Др. Евген Петрушевич находиться разом зі своєю свитою в Кошицях, а звідтам приїздить у Відень.

Найновійші вісти.

Франція. В Парижі відбулось віче анархістів. Поліція довідавшись про се розігнала арештуючи провідників і других 132. Парлямент радить тепер над тим, чи приняти женщин до уряду.

Англія. В Англії анархісти ухвалили, щоби послідні збори відбули ся у Москві, де мають радити, яким способом звалити теперішний ряд. Англійський премієр Льойд Джордж заказав всім, котрі їхали-б у сї сторони видавати пашпорти.

Японія примилюєть ся Англії, мабуть хоче навязати мирні відносини.

В Єгипті борба з англійским військом, трває дальше.

Турки в Галіполі викрали з арсеналу англійського 80.000 карабінів, 33 машинових, і много военного матеріялу.

В півнч. Америці сенат ухвалив обовязкову службу військову. Будуть служити від 18 до 21 літ.

Італія. В Парляменті італійськім повстала війна, як колись лучалось в Галичині.

В Португалії повстав новий ряд, на челі котрого стоїть Домінго Перейра.

На Угорщині сильна пропаганда за монархією не устає і здаєть ся що такой діпнуть свого монархісти.

Хроніка ляцких звірств у Сх. Галичині.

Незвісні ще ляцькі звірства.

Від одного з видніщих громадян одержала Ред. „Америки“ ось яке письмо:

Підчас моєї поїздки через Галичину і Буковину, ствердив я ось які звірства, які поповнили війська Галєра під командою поручника Станислава Міхалського.

В серпни 1919 окружив поручник Міхальский зі своїм відділом село Орлів, дрогобицького повіту, острілював його а опісля цілковито зрабував. Потім казав зібрати усїх мущин від 13—70 року в школї. Зібраним, які мусіли уставитися в чвірки, сказав, що тепер вони находяться цілковито під військовою владою і зажадав зложення в протягу 3 годин контрибуції у висоті 150.000 корон. Трох зі селян післав у село, щоби зібрали гроші. Усім иншим що находилися в школі стягнули ляцькі жовніри з ніг чоботи і почали бити палицями по голих пятах, так, що ціла долівка кімнати назначена була крівавими слідами. По тім викинено їх всіх на двір, де вони цілими годинами лежали без свідомости а вкінци вивезено їх на возах від гною.

Дня 19. серпня ц. р. відбувалася та сама подія в селї Ропчиця, дрогобицького повіту, де стягнено 50.000 корон контрибуції.

Дня 20. серпня прийшло на чергу село Опаче, яке вже передтим було цілковито спалене і в якім люде живуть як щурі по льохах та дірах. Мимо цих страшних відносин наложено на село контрибуцію в висоті 25.000 корон і людей катовано як в инших селах.

Така сама судьба стрінула також село Довге, дрогобицького повіту, на яке наложено контрибуцію 100.000 корон з заміткою, що ці гроші будуть колись звернені (!).

Селу Врубленичам приказано зложити 100.000 корон а над людьми знущанося в звірський спосіб.

В Рудниках, стрийського повігу, приведено одного мужика до школи, наложено його на дошку набиту цвяхами й палицею набитою цвяхами бито його так дозго доки не помер.

О. Ніжанковського засуджено на смерть та приказано самому собі копати гріб. На питання про останне його бажання, заявив, що хоче ще раз поглянути на українську землю. На це закопано його в землю по голову, а опісля замордовано. В дві години пізніще прийшло з Варшави уласкавлення.

Інтернування дітей.

Оноді надійшов до Львова транспорт дітей з Гая, про який ми свого часу доносили.

Діти відбули дванайцять-дневну квартанну перед приїздом до Львова.

„Господарі“ міста впакували дітей до бараків. Бараки, останки австрійських часів — деревляні, неопалювані, між одною а другою дошкою на палець діри, а вітер і дощ пхаються без перешкоди до цего „прияту“.

От так приняли „господарі“ міста українські сироти.

Коли український жіночий комітет хотів

Без дороги.

(Конець.)

Чи можливий поратунок.

Як же ми жили тут скоро 30 літ? Працювали! Училися чого небудь. Не мали часу! Що-ж ви робили? Працювали! Добре. Адеж ваш маєток? Де-ж ваші достатки? Що-ж ви заощадили за 25 — 30 літ? О, досить. Часом більше як десятеро дітей! Ото весь маєток. Діти виростуть, розлізуть ся як щурі, по світу, глупі сліпі представляючі з себе гній для утворення багатства чужим!

Деж пішов наш національний маєток? Та ж ми працювали, а маєтку не маємо! — Чому так!

Коли-б кінь умів балакати, а ми його запитали-б, де його маєток, що він тяжко працюючи цілий вік, назбирав, то я думаю, він так би відповів: „господар мій мудрійший за мене, і він, з'їв мій маєток“.

Оце й є відповідь на питання: хтось мудріший з'їв наш маєток! Ми працювали, а хтось спожив!

В Парані ми складаємо пяту частину населення, а наш маєток не виносить і сотної части, не то щоб пятої! Бо купа дітей, підгнита хата, розвалена кухня і винищений шакер, то далеко не маєток!

Коли б ми сказали: „візьми мій маєток що я придбав за 25 літ, і вигодуй мої діти, що я придбав за той самий час“ — щоб нам відповів? Певно, що на сім великім божім світі не найшлось би охочого! Весь маєток, придбаний за 25 літ, не вистарчив би вигодувати дітей через 25 місяців.

То значить: весь маєток, то нещасливі руки! Опустились на пару місяців руки і голод є гостем у хаті!

Такі наші гаразди.

Деж пішли наші гроші? Перш усього, їх і було не багато. Ми з превеликої мудрости не хочемо рахуватись зі світом, з поступом. Ми, наприклад, не признаємо, хоч нам патик на голові теши, що мешканці поблизу Куритиби, вживають машини при господарських роботах, — та роблять таку конкуренцію, що ми не маємо чого й продавати, бо все нам дороже коштує, ніж нам дають!.. А головно, ми не признаємо організації. Побудувати хату на горобця (вибачайте, школу!), то ми ще зійдемося, але купити гуртом, але продати гуртом, то вже ні! На то є вендяр!..

Тим часом то єдина дорога до поратунку, до можливости отворити таку організацію, з котрої-б мали нагоду не тільки вчені горобці, а й наші діти, і наш рідний край за морем.

А є досить таких річей, що їх забрали зпід нашого носа чужинці; забрали і забирають; одні вже нажились і посунулись далі, другі ще сидять, смоктать нашу кровцю і тішаться, що вона така солодка і так легко її смоктати!

Ось послухайте: де ваша герба, що ще вже 20 літ обтинаєте, сапікуєте, не спите ночі з нею! Пішла світами і ваші літа з нею. Погляньте ви: Починаючи від Ponta Grossa в обидва кінці — чи через Куритибу чи через Rio Grande тягнуться вагони з гербою. Порозкидані млини по більших і менших містах. Є люди, що мільони нажили на ній! Там що третий мішок, то вироблений руками Українця. Що третий мільйон то ваш мої браття!.. Ваш, але не в вашій кишені і не ви ним рядите. Ви йо

Завзяття і запал серед українського війська переходять всякі границі. Про це сьвідчити може найкраще подія, яка мала місце недавно тому, коли прогнано Денікіна з Києва. Наступ на Київ перевів відділ з 700 козаків. Ці герої перед наступом поскидали з ніг чоботи і оставили товаришам, заявляючи що коли погинуть, то їм чоботи і так будуть непотрібні; а коли вони прийдуть витязями, то тоді вернувши відберуть собі ці чоботи назад. І вони серед тріскучого морозу і великих снігових валів перевели на ворога наступ босоніж і побідили його.

Таким самим запалом і народною свідомостію відзначується також і все українське селянство. Коли приміром до села прийде відділ війска, а стане переводити реквізицію, то селяни зараз питають, від кого той відділ прислано. Коли довідаються, що від Денікіна або що це єсть більшовики, то тоді переморгнувшися переводять на него значевя напад і мордують всіх, хоча-б було і тисяч. Але як що довідаються, що це відділ від „батька Петлюри“, то зносять і віддають з найбільшою радостію і охотою все, що тільки мають і можуть.

Оттак бореться зараз український народ за свою свободу і волю.

Петлюра про положенє на Україні.

Часопись Estado de S. Paulo пише, що ген. Петлюра командант війск українських підчас своєї візити у Варшаві осьвідчив, що Україна буде боротись до послідка за свою независимість. Ген. Петлюра є тепер у Варшаві, щоб порозумітись з польським рядом в справі земель українських занятих Поляками, котрому Він є противний.

Теперішне положенє гов. ген. Петлюри. є чорне. Україна була нищина підчас послідної війни через три ворожі сили, але прий

Василь Паненко. Диктатор Західної Области Української Народної Републики Др. Евген Петрушевич находиться разом зі своєю свитою в Кошицях, а звідтам приїздить у Відень.

Найновійші вісти.

Фра ція. В Парижі відбулось віче анархістів. Поліція довідавшись про се розігнала арештуючи провідників і других 132. Парлямент радить тепер над тим, чи приняти женщин до уряду.

Анґлія. В Англії анархісти ухвалили, щоби послідні збори відбули ся у Москві, де мають радити, яким способом звалити теперішний ряд. Англійський премієр Льойд Джордж заказав всім, котрі їхали-б у сі сторони видавати пашпорти.

Японія примилюєть ся Англії, мабуть хоче навязати мирні відносини.

В Єгипті борба з англійским війском, треває дальше.

Турки в Ґаліполі викрали з арсеналу англійського 80.000 карабінів, 33 машинових, і много военного матеріялу.

В півнч. Америці сенат ухвалив обовязкову службу військову. Будуть служити від 18 до 21 літ.

Італія. В Парляменті італійськім повстала війна, як колись лучалось в Галичині. Посли числом 150 почали бійку, кулаками, каламарами, кріслами. Прибула поліція, та зробила порядок.

В Німеччині криво глядять на сих, що жадають видати где котрих, котрі ніби мали бути причиною війни. Здаєсь, що жадного з своїх героів не видадуть. Чому то не жадають виданя тих, що то тепер суть причиною війни?

що ці гроші будуть колись звернені (!).

Селу Врубленичам приказано зложити 100.000 корон а над людьми знущанося в звірський спосіб.

В Рудниках, стрийського повіту, приведено одного мужика до школи, наложено його на дошку набиту цвяхами й палицею набитою цвяхами бито його так довго доки не помер.

О. Ніжанковського засуджено на смерть та приказано самому собі копати гріб. На питання про останнє його бажання, заявив, що хоче ще раз поглянути на українську землю. На це закопано його в землю по голову, а опісля замордовано. В дві години пізніще прийшло з Варшави уласкавлення.

Інтернування дітей.

Оноді надійшов до Львова транспорт дітей з Гая, про який ми свого часу доносили.

Діти відбули дванайцять-дневну кварантанну перед приїздом до Львова.

„Господарі“ міста впакували дітей до бараків. Бараки, останки австрійських часів — деревляні, неопалювані, між одною а другою дошкою на палець діри, а вітер і дощ пхаються без перешкоди до цего „приюту“.

От так приняли „господарі“ міста українські сироти.

Коли український жіночий комітет хотів з горячою стравою дістатися до дітей і оглянути їх — не дістав дозволу! Українські круги віднеслися в цій справі з зажаленням до Варшави.

Так обходять ся сі, що називають себе культурним і цивілізованим народом. Не дивота проте, що Українці а навіть і дітвора протестує та не хоче належати до такої „культурної“ держави.

при господарських роботах, — та роблять таку конкуренцію, що ми не маємо чого продавати, бо все нам доросше коштує, ніж нам дають!.. А головно, ми не признаємо орґанізації. Побудувати хату на горобці (вибачайте, школу!), то ми ще зійдемося, але купити гуртом, але продати гуртом, то вже ні! На то є вендяр!..

Тим часом то єдина дорога до порятунку, до можливости отворити таку орґанізацію, з котрої-б мали нагоду не тільки вчені горобці, а й вашії діти, і наш рідний край за морем.

А є досить таких річей, що їх забрали зпід нашого носа чужинці; забрали і забирають; одні вже нажились і посунулись далі, другі ще сидять, смокчать нашу кровцю і тішаться, що вона така солодка і так легко її смоктати!

Ось послухайте: де ваша герба, що ви вже 20 літ обтинаєте, сапікуєте, не спите ночі з нею! Пішла світами і ваші літа з нею. Погляньте ви: Починаючи від Ponta Grossa в обидва кінці — чи через Куритибу чи через Rio Grande тягнуться ваґони з гербою. Порозкидані млини по більших і менших містах. Є люди, що мілюни нажили на ній! Там що третий мішок, то вироблений руками Українця. Що третий мілійон то ваш мої братя!.. Ваш, але не в вашій кишені і не ви ним рядите. Ви його витягли на плечах з лісу, ви його власними руками віддали чужим.

Що року, то більша горячка охоплює багачів; що року більший рух з гербою. Але нехай він буде найбільший, у вашій кишені не лишить ся майже нічого! Як дасть полатати лахи, що подерлись коли лазилось по деревах, та ще й слава Богу!..

А з матеріялом, який ви возете до лінії?

та уставлення з нею дружних політичних і торговельних зносин.

Се справді лежало в інтересах обох сих сусідів і коли-б на чолі сих держав стояли досить розважні політики, та мали свобідні руки може вони й поступили так. Але історія Польщі за кілька століт іще не дала нагоду бачити на чолі її політика котрий би зрозумів би, що доля польського народу може бути забезпечена щирим і чесним порозумінием з „братнім народом“ українським, а не спекуляціями на українську слабість, гандльованнє з ворогами українського руху, в надії що з ними лекше можна буде поділитись українською скірою.

Тепер Поляки дуже люблять говорити про щиру прихильність до Незалежної України свого президента Пілсудского яко соціяліста та складають усі вини на Дмовського з Компанією. Ми не тратимо надії, що колись з часом, коли польські хлопи та робітники поставлять на чолі своєї держави, які кермуватимуть нею згідно з інтересами трудового польського, з ним лекше можна буде дійти до порозуміння, Але теперішних польських керманичів мусимо судити по ділах їх! Бачимо, як вони поводять ся в Галичині, як собі там заробляють на довірє й прихильність наших братів, і з того мусимо міркувати, чи можна дійти з теперішними господарями Польської республіки до якої небуть щирої згоди хочби навіть найбільших уступок з української сторони?

З людьми, які діставши Галичину від Мирової Конференції в тимчасову окупацію нічого мудрійшого не вміють показувати, як нищити українські школи та видавництва, виморювати українську інтелігенцію голодом та тифусом по арештах, розгоняти наших людей на штири вітри, з такими мудрими політиками мабуть трудно договоритись про спільну акцію, проти царської реакції!

Тим людям по просту вдарила до голови Ягайлонська ідея, і вони не надумуючись над наслідками спішать горнутись на всі сторони, що коли небуть хоч хвилю хоч по імени було під Польщею, ще не діставши Галичини, вони поставили польську границю по Збуч. Тепер, діставши від Петлюри в військовий депозит Камінець, вони вже тягнуть границя й з Могилева Подільсько на Житомир і далі на Гомель. Як ще трохи не ввірветь ся польська нитка, безпечно почуємо про границю 1772 р. Але того мало! Вже чуємо зовсім поважні балачки про вихід Польщі понад Дністром на Чорне море.

Ті люде думають, що тепер як в XV віці коли сі краї лежали пустками, вони можуть собі по вподобі тягнути границі Польщі, не рахуючись з бажаннями і самоозначеннєм народів! Очевидно, вони стратили всяке почуте можливого, і ніякими дійсними й можливими уступками не можна наситити їх неможливих апетитів і фантазій!

Тим часом не завсігди зручні переговори та заяви, які складались представниками українського правительства на те щоб позискати Поляків, задалеко посунені гречности чи заспокоєння (ми досі не знаємо ні їх точних тексів ні докладних подробиць) викликали невдоволення та підозріння серед наших галицьких братів, сотворили те що може бути найстрашнійше в теперішній хвилі-внутрішний розлом, обопільні підозріння та обвинувачення в зраді! Хто зна чи не без зручної чужої руки пішли вісти про далекосяглі уступки зроблені чи запроектовані Польщі, а потім чи рівнобіжно з тим про переговори Галичан з Денікіном на перехід їх на його сторону. Цілий місяць про сю галицьку зраду кольпорувались відомости на всякі способи по світовій пресі, поки справді се лихо се внутрішне роздвоєннє, яке, наповнило зневірою своїх, а наших ворогів радістю й надією на неминучий упадок української справи! Розуміеть ся українська справа через те не згинула, узброєний український нарід, українські повстанці прийняли на себе тягар боротьби. Але шкода все таки стала велика! Розбито фронт, з мало оправданих мотивів передано в польські руки Поділє, утруденено тим ще гірше звязки з Европою, а головно поглублено й скріплено той внутрішній розбрат, який треба вважати найбільшою небезпекою!

Сю небезпеку всіми силами треба знищити! Коли в справі Галиччини були дійсно дані які небудь далекосяглі заяви без відома й участи представників Західньої области, вони мусять бути однодушно всіми представниками Українського народу уневажнені як неправосильні. Делеґації Української Республіки та її Західної области свого часу зробили досить рішучі заяви Мировій Конференції і запротестували проти того, щоб хто небуть мав розпоряжати західними областями українськими проти волі їх населення, і на сім мусимо стояти щоб хто-б не робив з Галичиною. Її воля належати до України може бути відмінена тільки самою людностию Галичини. До того-ж часу держави Антанти, коли вже поробили ріжні зарядження в Галичині, повинні подбати про те, щоб її населення не терпіло біди і насильства наслідком сих заряджень!

Тому що Поляки досі не приняли рішення Мирової Конференції, що віддавано їм Галиччину тілько часово (хоч на 25 літ) ще є час і нагода, ще є час ще раз піднести протест такого нарушення прав галицької людности та добиватись перегляду сеї справи. Ви дорогі земляки повинні постаратись підняти сю справу перед компетентними американськими кругами, поки так стоїть справа.

В наших же внутрішних українських відносиннах ми повинні приложити всі старання до того, щоб як скорше й ґрунтовнійше забити сю розколину, яку на нашім народі зробила чи наша нерозвага чи інтрига наших недругів. Нарід наш висловив свою волю, щоб Україна була одна, Східна і Західня, Наддніпрянська і Наддністрянська, один край і оден нарід, одно тіло й душа, і нема що копирсатися в другорядних відмінах сих двох частин нашої єдиної вітчини, заподіяних неприхильними обставинами нашої історії. Треба підносити й скріпляти все те що їх єднає та вяже, а не те що їх ріжнить та ділить. І сей новий, свіжий розбрат треба не роздмухувати та ярити а покрити покровом братерської вирозумілости, міркуючи, що мабуть більше в тім буде і з одної сторони одностороньго розуміння та непорозуміння, ніж злої волі. Треба помирити посварених, ставши між ними і ту неохоту, що їх опанувала. перемогти новим. могутнім, спільним поривом до єдиної національної мети!

В тім як і в богатьох иньших справах Ваш голос, заокеанської України може і повинен мати великий вплив і значіннє. Ви взагалі богато можете в теперішній хвилі, дорогі земляки, — лиш умійте хотіти! Я з великим інтересом і втіхою слідку за Вашими заходами коло обєднання в спіль-

...льоцами, що хтось у вас забирає і ...е до S. Paulo?

...все, що ви виробляєте, іде до рук, ...того не приложились, що сіли коло ...и вас висмоктувати!..

...не могли-б ви самі зєднаними силами, ...ти і віддати гуртівникам власними ру... все, що ті руки виробляють? Чи не ...би ви мати власних громадських тар... щоб дерево не гнило по шакрах а да...йсь дохід? Чи не могли-б ви мати ...ого склепу в Куритибі, де-б ваше ...могло б бути продане вам на користь? ...ули оті всі Romani, Gambassi, Car...li? Хто їх знає, то каже, що пару ...д вони розносили в кошиках яйця ...ритибі, ті самі яйця, що ви їм виси... Тепер вони міліонери за вашу працю, ...що?

...можливий для нас якийсь поратунок? ...наю; не лізу в пророки.

...маю, що можливий, але треба іначе ...ити справу, ніж вона стоїть досі. Віри... патріотичні поклики ріжних „своїх", ...тись за „шмат гнилої ковбаси" до чу... то все треба раз на завше похоронити. ...надійся ні на князі ні на сини чолові... — так каже Сьвяте Письмо. А тоді ...ки можна буде щось будувати нове, ...не і стале!

...ь підвалина такої будівлі.

...оли я писав цю статю то прийшли до ...ли де які члени нашої громади. Жарту..., я їх запитав: як розгадати загадку зі ...ма Українськими патріотами, що хотіли ...ити собі полотна, т. є. як зробити, щоб і ...патріотичну ціль можна було відложити ...воєю працею Польщі не будувати. Пос...кали земляки, посумували і розійшлися ...ів. А на другий день оден з них Олекса ...впальків приніс таку розгадку:

Сто патріотів мають до роспорядження ...00$ (тисячу і пятьсот мілів). З'єднані гро... вони висплають до якого не будь гур...ника в великім місті і отримають дешев..., ніж продає свій чи чужий. Вирахувавши ...датки на почту, пересилку і т. д. без сум...ву лишиться їм і на патріотичну ціль.

Розгадано досить практично. А в чім го...вна точка? У з'єднанім капиталі і в тім, ...о вони уникнуть посередників чи то з ...тріотичною маркою чи без неї.

А цією дорогою ми переходимо до єдино... поратунку нашого: до **кооперативи!..**

Що то значить, будемо говорити в „Пра..." инчим разом а кому не терпиться то хай ...ше до мене, а я з охотою відповім.

В. Куц.

Адреса: Paulo Frontim — Paraná.

Адвокат
Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO,
у Прудентополи.

Принимає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаєте в українській мові.

Канцелярия містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір! — Позір!
ЛЇНЇЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!
Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.
ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новоотворений склеп. Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукта кольоніяльні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминути, а іти до свого Українця.

Alexandre Martinetc.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Шклєняр і Син.

Великий склад ріжнородних материй — зелїзя і прочих.
Агенция Банків: »Banco do Brasil«, »Banco Francez e Italiano« і »Banco Nacional do Commercio«.
Суб-Агенция компанії асекурацийної земельних і водних (морскої): »Companhia Alliança da Bahia«.
Стала кореспонценция комерцияльна (гандлева) з найбільшими фірмами.
Купують в великій скількости: герву, віск, і мід.
Говорить ся по Українськи.

SZKLENIARZ & FILHO.
Teleg. „SZKLENIARZ"
Prudentopolis — Parana — Brasil.

Найбільший український склеп в Прудентополи
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні умірковaній. Одинока фірма, яка вдоволить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнороднійших материй, наймоднійших кольорів касеміри, коців, готових убрань, чисто вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимових шалїв, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, зелїза, машин до шитя, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта" і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, сьвічки мільові, а подостатком муки найлїпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандьокової, фасолї, кави зернятами, незрівнаного смаку паленої і чай з Індий.

Завсїгди сьвіже насїнє.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнїйшу, найлекшу і найпрактичнїйшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витревалу, найменьшої ваги, а найсильнїйшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвірє на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz
Prudentopolis, Paraná, Brazil.

Чи пили Ви коли каву з української фабрики?
Зайдіть до Григорія Кушніра кольонія Шавієр да Сільва — Папандуа С. Катаріна.
Там дістанете: каву палену найліпшої якости — без домішок ароматичного запаху в фабриці „ІТАЙО".
Kuchnir Gregorio Colonia Xavier da Silva corr. Papanduva S. Catharina.

Чортови в зуби!?

Сими днями, появив ся в нашій кольонії один Сирієць, ошуст, в перебраню сьвященика, збираючи лепти, нїби десь на якийсь шпиталь, чи на якісь там сироти. Що се ошуст не треба тлумачити, сам він дав о собі сьвідоцтво, признаючи ся раз, що він з Сирії, а в другім місци знова говорив, що з Італії! Дурить людий, показуючи якісь фотографії убитих дітий" і паперами порученими від ріжних суб-делегатів, але паперів поручених від властий церковних не має жадних! Запитаний чому о такі не постарав ся, каже що він „православний"!

І дивне диво! Коли малі діти-школярі

Родимці! Чому Ви менше вірити нашим як таким ошустам Туркам?!...

Для того, що може єще цей „Padre" не обійшов всїх наших кольоній, в місци, де він з'явиться, не прийміть, не дайте, єсли не розумієте ся на паперах! Удайте ся до наших оо. духовних о пораду, а де таких нема, удайте ся до таких, що ся на тім розуміють.

Зрештою, коли маєте який гріш на офіру, то не давайте його якимсь пройдисьвітам а єдино тільки на свою українську ціль, через своїх ОО. чи через на се уповажнених комітетів, а не чортови в зуби!

Іваї, 11. лютого 1920. **І. Питльованців.**

Памятаймо о сїм, що другі пишуть.

Дивна річ, що нема нічо доброго, ко-

»Праця« учить, як маємо гуртуватись на чужинї.

»Праця« рівнож не забуває і за малих та поміщує для них осібний Куток, з якого дітвора, позбавлена в школї науки матерної, учить ся і довідує ся богато добрих і пожиточних річий.

»Праця« сповняє совісно задачу доброго письма в дусї нашої Церкви і нашого українського народу.

Хто єще не записав собі »Працї«, хай сейчас замовить її і намовляє свої приятелів, другів і кревних, щоби сейчас замовили собі сю пожиточну часопись. Хто з'єднує нових читачів »Працї« сей прислугує ся рідній справі народній.

Ваш приятель
Гр. Ковалюк з Апостолес.

ми не було случаю смерти на джуму, а навіть сї, що слабували приходять до здоровля.

Літак „Даудт" виїхав з Рійо в напрямі Сантос, в дорозї попсувалась машина, і літак спадаючи на землю розбив ся на кавалочки.

І в банку гроші небезпечні. В французько-італійськім банку у Куритибі згинуло 260 тисяч мільрейсів. Поліція повідомлена, почала пильно шукати за зручним "касієром", але знайшла йоговже не зі всїма грішми. Коло него найдено тільки 2000$.

Посьвячене нового шкільного дому, на 1-ій с. лінії Барра Гранде (в Прудентополи), збулось дня 14. с. м. Посьвяченя довершили о. Євст. Турковид ЧСВВ. По посьвяченю о. Євстахій у своїй промові пояснили присутним про потребу своєї школи, єї користи і загріли до точного і пильного посиланя своїх дітий у школу. Діточок у школї досї є 22, а учителює п. А. Мондрак.

УВАГА: Докотрі з наших по-

SZKLENIARZ & FILHO.
Teleg. „SZKLENIARZ“
Prudentopolis — Parana — Brasil.

мішок ароматичного запаху в фабриці „ІТАЙО“.
Kuchnir Gregorio Colonia Xavier da Silva
corr. Papanduva S. Catharina.

Розгадано досить практично. А в чім го-
вна точка? У з'єднанім капиталі і в тім,
о вони уникнуть посередників чи то з
тріотичною маркою чи без неі.
А цією дорогою ми переходимо до єдино-
поратунку нашого: до **кооперативи!..**
Що то значить, будемо говорити в „Пра-
“ инчим разом а кому не терпиться то хай
ише до мене. а я з охотою відповім.

В. Куц.

Адреса: Paulo Frontim — Paraná.

Чортови в зуби!?

Сими днями, появив ся в нашій кольонії
дин Сирієць, ошуст, в перебраню сьвяще-
ика, збираючи лепти, нїби десь на якийсь
шпиталь, чи на якісь там сироти. Що се
ошуст не треба тлумачити, сам він дав о
собі сьвідоцтво, признаючи ся раз, що він
з Сирії, а в другім місци знова говорив, що
з Італії! Дурить людий, показуючи якісь
фотографії убитих дїтий і паперами поруче-
ними від ріжних суб-делегатів, але паперів
поручених від властий церковних не має
жадних! Запитаний чому о такі не поста-
рав ся, каже що він „православний“!

І дивне диво! Коли малі дїти-школярі
пішли з колядою від хати до хати, на ціль
для убогих дїточок українських в Галичині,
сипнули їм аж по 100 рейсів і то не в
кождій хатї. Для ошуста „Турка“, для
вовка перебраного в овечу шкуру дали! Тут
дали міля, там пять сот рейсів, а вже сяк
так „відчепного“ десять вентинів! бо мов-
ляв: „якось не випадало“! До чого те від-
чепне, годі знати: відчепного, найкрасше
ґречно, показати дорогу і... „гони Федю по-
за хрест!“ Ні, не випадає, треба дати то-
му, хто просить; нехай дїдько з пекла ви-
тягне руку, — треба і єму пику заткати!

Родимці! Будьмо завсїгди щедрими на
датки, не скупім, не будьмо скнирами, не
ховаймо ся за заслону убожества, даймо,
даймо і сто раз даймо! Але даймо там,
де ми обовязані дати. Фонд Оборони Ук-
раїни, голодні, убогі дїточки в Старім Краю,
Червоний Хрест, свої шпиталї (от хочби й
шпиталь у Прудентополіс!) Даймо, зложім
ся на нашу рідну школу у кольонії, чи на
читальню або якийсь народний дім, бібліо-
теку і т. д. і т. д. Хто би там висказав
всї наші потреби!?

Не вільно нам давати на жадні иньші
цїли! (Коли хтось просить о милостиню, а
нема найменшого підозріня о шахрайство
т. є. коли в подібних случаях просячий має
поручення від властий церковних, може-
мо в цїли сповненя обовязку християнсько-
го милосердія і любови ближнього щось
жертвувати, (памятаючі при тім, щосвій на-
рід і своя потреба є на першім місці. —
Ред.) Даваймо тільки на наші власні, на
українські цїли! В нас по кольоніях накли-
кують сьвященики, або якісь комітети, зби-
рають навіть приватні особи — збирають
вендярі! Кличуть, голосять, молять — го-
лос їх зістає голосом „вопіющого во пус-
тини“, навіть дїтям не дадуть!

Чортови в пику! Найде ся!

Родимці! Чому Ви менше вірити нашим
як таким ошустам Туркам?!...

Для того, що може єще цей „Padre“ не
обійшов всїх наших кольоній, в місци, де
він з'явиться, не прийміть, не дайте, єс-
ли не розумієте ся на паперах! Удайте ся
до наших оо. духовних о пораду, а де таких
нема, удайте ся до таких, що ся на тім ро-
зуміють.

Зрештою, коли маєте який гріш на офі-
ру, то не давайте його якимсь пройдисьві-
там а єдино тільки на свою українську ціль,
через своїх ОО. чи через на се уповажне-
них комітетів, а не чортови в зуби!

Іваї, 11. лютого 1920. **І. Питльованців.**

Памятаймо о сїм, що другі пишуть.

Дивна річ, що нема нїчо доброго, ко-
трогоби не спіткала якась перепона. До-
бро всяке мусить ся завсїгди воювати і
здобувати. І так на примір маємо доб-
рих католиків, котрі добрій книжцї, до-
брому письму не отворюють дверий до
свого дому нїби під зглядом, що не ма-
ють часу до читання.

Так єсть. Хто є переконаний о потре-
бі доброго письма, той вже найде в тя-
гу тижня хоч годинку часу, щоби покрі-
пити свій ум.

Сьв. Єфрем виразно каже: »Єсли від-
чуваєш в собі неохоту до доброго чита-
ня, тоді будь переконаний, що твоя ду-
ша в тяжкій недузї. Означає се поча-
ток злого оспособленя душі, а ті, котрі
з сеї недуги не лїчать ся, збирають жни-
во смерти«. Так остерігає нас сьв. Єф-
рем.

До добрих письм належить і наша ук-
раїнська часопись »Праця« у Бразилії.

Хто має і читає »Працю«, сей не най-
де ся вклопотї, бо:

»Праця« є вірним і дорогим його
приятелем.

»Праця« вказує йому дорогу до
вічної щасливости, вияснюючи йому прав-
ди сьв. віри.

»Праця« упоминає його, щоби дбав о
свою душу.

»Праця« радить, як поступати маємо
в ріжних випадках.

»Праця« вправляє розум, розши-
рює відомости.

»Праця« старає ся кождого розвесели-
ти поміщуючи оповіданя поважні веселі.

»Праця« поучає читача, що діє ся у
сьвітї політичнім, подає відомости руху
католицького.

»Праця« учить нас як любити свій
нарід, як держатись його, як працювати
для него.

»Праця« учить, як маємо гуртуватись
на чужинї.

»Праця« рівнож не забуває і за ма-
лих та поміщує для них осібний Куток,
з якого дїтвора, позбавлена в школї на-
уки матерної, учить ся і довідує ся бо-
гато добрих і пожиточних річий.

»Праця« сповняє совісно задачу доб-
рого письма в дусї нашої Церкви і на-
шого українського народу.

Хто єще не записав собі »Працї«, хай
сейчас замовить її і намовляє свої прия-
телїв, другів і кревних, щоби сейчас за-
мовили собі сю пожиточну часопись. Хто
з'єднує нових читачів »Працї« сей прис-
лугує ся рідній справі народній.

Ваш приятель
Гр. Ковалюк з Апостолес.

З Бразилії.

Кораблі німецькі Бразилія має намір про-
дати і заплатити Німцям за шкоду, яку
наробила Німцям підчас війни. Иньші знова
суть противні сему заміру. Однак до сего
здаєть ся прийде, бо Бразилія не хоче ло-
мати даного слова Німцям.

Джума у Рійо Ґранде притихає. З Марсе-
лїно Рамос доносять, що послїдними часа-
ми не було случаю смерти на джуму, а на-
віть сї, що слабували приходять до здо-
ровля.

Літак „Даудт“ виїхав з Рійо в напрямі
Сантос, в дорозї попсувалась машина, і
лїтак спадаючи на землю розбив ся на ка-
валочки.

І в банку гроші небезпечні. В францусько-
італійськім банку у Куритибі згинуло 260
тисяч мільрейсів. Поліція повідомлена, по-
чала пильно шукати за зручним "касієром",
але знайшла йоговже не зі всїма грішми. Ко-
ло него найдено тільки 2000$.

Посьвячене нового шкільного дому, на
1-ій с. лінії Барра Ґранде (в Прудентополи),
збулось дня 14. с. м. Посьвяченя довершили
о. Євст. Турковид ЧСВВ. По посьвяче-
ню о. Євстахій у своїй промові пояснили
присутним про потребу своєї школи, єї ко-
ристи і загріли до точного і пильного по-
силаня своїх дїтий у школу. Дїточок у шко-
лї досї є 22, а учителює п. А. Мондрак.

УВАГА: Декотрі з наших пе-
редлатників скаржуть ся,
що на час, або і декотрих
чисел цїлковито не одержа-
ли. Адміністрація »Працї«
висилає точно і всїм пере-
дплатникам. Треба питати
на почтах, чи не справка
се наших опікунів?

Дїточий куток

Коротка історія України.

[Продовжене].

І. Де жиє наш нарід і що то є його історія.

Ми повязані сильними нитками із усіми
нашими предками-батьками, що полишили
нам у спадщинї нашу дорогу країну.

Крім сих німих свідків має наш нарід ці-
лий ряд инших голосних свідків свойго житя
на протязї столїт і тисячелїт. В самій дав-
ній давнинї були сьвідомі тямущі люде, що
захоплені славними ділами предків і своїх
сучасників то співали про них, то розказу-
вали про те, що вони зділали, то списува-
ли на вічну памятку для прийденних поко-
лінь. Одних за їх гарну пісню наділив на-
рід звучною назвою боянів, пізнійших коб-
зарів-бандуристів. Других за їх цінні слова
літописцями. В кождім десяткови літ було
доволі таких співців, було доволі таких му-
жів, що переказували потомности славні ді-
ла вибраних мужів народа.

Щоби ще сильніще зробити вражінє на
сучасних, ті співаки уживали многострунних
інструментів і складали чарівні пісні, що
співали славу тих, що вже відійшли у лїп-
ший світ, загрівали до праці і хоробрих діл
тих, що жили, і полишили усе те до наслі-
дуваня усім тим, що прийдуть у будуччині
до житя. Так зложили вони безпереривну
історію народу, ми пізнаючи її, чуємо себе
повязаними сильним ланцом спільности із
нашими предками. В нас зростає горяча
жажда пізнати, чиї ми діти і яких батьків,
що вони доброго й славного зділали а де
похибили. З їх діл ми хочемо научити ся,
що нам робити, і чого вистерігати ся. Бо
з тих діл говорять вони до нас живими
язиками, пламенною мовою, невигаслим ог-
нем любови до краю й людей.

ІІ. Найдавнійші часи.

Більше як тисячу літ тому назад не зай-
мав наш нарід таких великих просторів, як
сьогодні. Тоді жив він на полосі між Сяном
і Дніпром, у північній частині теперешної
України. Наразі не міг він розширяти ся
дальше на полудне до Чорного моря. Житє
не було там безпечне і тому мало хто там
поселяв ся. Се була дорога для ріжних на-
родів, які переходили туди на протязі дов-
гого ряду столїт із Азії до Европи.

На північнім просторі не було людий так
богато й не жили вони так густо, як у ни-
нішних часах. Їх оселі були від себе далеко
віддалені, а в поодиноких оселях мешкала
найбільше одна родина, яку звали в тім ча-
сі родом. Змагали однак до того, щоби ро-
дина, була чисельна, бо і веселійше і без-
печнійше було їм разом. Уся земля доокола
оселі була їх власністю. Управляли її разом
спільно споживали плоди управленої зем-
лі. та спільно захищали її перед другою
родиною, як би вона хотіла поселитися
десь недалеко і забрати частину тої землі
для себе.

(Дальше буде.)

ній національній акції українських сил Аме-
рики. Про те що Ви могли-б зробити для
української справи під теперішний час на
пишу згодом осібно.

З щирим привітом, **М. Грушівський.**

Женева, 16 XII, 1919.

Geneve, Switzerland, Hotel de Paris, M. Hruchevski.

Домові і господарські поради.

ЯК ЧИСТИТИ ПЛЯМИ.

Плями з пороху на вовняних убранях повстають головно тому, що убране зістало перед тим сплямлене товщами. Пляму таку найліпше витерти сирим жовтком, розробленим в горівці.

Плями з йодини доки сьвіжі виставити на сильне ділане сонця, а зовсім зникнуть.

Плями з ляпісу на білю посмарувати йодиною і випрати в амоняку. А коли ще знак остане, то найліпше вибілити на сонцю.

Пляму з білої сьвічки (стеарини) підложили бібулою, а над плямою потримати горіючий сірник (не жолізко). Стеарина від того розпустить ся, всякне в бібулу і пляма щезне.

Плями товсті на підлозі сьвіжо належить поляти зимною водою. Товщ відразу сцїпеніє і не всякне в підлогу.

Плями з нафти або бензини на дереві треба витерти сейчас шматкою, змоченою в оцтї, а не буде ні плями ні задиху.

Плями на порцеляні усунеть ся коли їх витреть ся сильно кухонною солею.

Пляму з покосту натирати терпентиною, а навіть в ній її замочити. Коли не поможе, мачати в загрітій терпентині.

Пляму з атраменту на білю треба намочити на 1-2 дні в сирім солодкім молоцї. Колиби пляма в тім часі не щезла зовсім, треба її мочити ще довше, а потім всьо випрати як звичайно.

Пляму з антраменту на білих матеріялах треба добре натерти дозрілими помідорами. Пляма зникне а матеріял не буде ушкоджений.

Плями з антраменту на вовнянних і бавовняних матеріях дасть ся усунути терпентинов.

Пляма з антраменту не диванї треба поляти солодким молоком, а по хвилї вимочати ватою. Се повторити кілька разів а коли пляма буде незначна, вимити її водою з милом.

Плями з ржі на білю усунеть ся в той спосіб: розпустити в малій скількости води рівну скількість квасної солї і цитринового квасу, розігріти сильно метальову ложку, положити на ній матерію з плямою і змочити її тим плином, а пляма зникне. Тодї сейчас треба сполокати місце по плямі чистою водою.

(Дальше буде).

Лїкар і оператор

Др. МИРОСЛАВ ШЕЛЇҐОВСКИЙ

Бувший асистент клїнїк европейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лїчить після найновійшої системи. — Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лїчене і побут у своїй клїнїці. Лїчить лучами „Roentgena“. Посїдає власну лябораторію до бадань хемічних і мікроскопових, та всяких иньших бадань крови в слабостях внутренних.

Порада листовно і устно. — Може розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. - Paraná — Brazil.

Чи Ви вже були коли у склепі

НИКИТИ ДОНЯКА у містї Іратї?

Він є знаний всїм зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в містї Іратї, недалеко стациї зелїзничої.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка.

Простора саля повна Seccos e Molhados, зелїзя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по цїні найприступнїйшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в салях на горі помешканя. Ті, що мали до дїла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольонїяльні.

До кождого потягу висилаєсь власний віз, а в разї потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іратї.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA POSTAL 0 **BEBAM AS CERVEJAS**

Кравчария „УКРАЇНА“

Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плащі, намітки, маринарки, сподні — взагалї все, що входить в обем кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Цїни найприступнїйші.

Українцї! Попирайте завсїгди лиш своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“

de

Basilio Magerovskyi

Papandua Sta. Catharina

Український склеп

ХРУНЯ І БРАТА.

в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаншій цїні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомунї, віск, масло кури, і т. д.

На складі есть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи суконяні і соломяняні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

Др. Олександер Нікольский

лїкар — медик

в Прудентополи

приймає слабих що дня від год. 1-ї до 3-ї

в українськім шпитали

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ БІДНИХ.

УКРАЇНЬСКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтаньшій цїні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцїкавше, що платить доросше як другі склепарі.

Оголошення.

Катерина Гричук пошукує свого брата Гавриїла Капчака. Послїдними часами був в Півнч. Америці в Jersey City N.

Най він сам, або хто про него знає зволить ся до Редакциї Працї. 8 — 1

Складайте лепти на голодних!

Оселя Гважувіра — Парана Бразилія.

Найбільший склеп український.

ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєсь всїм Українцям склеп сьвідомого Українця, в котрім найдуть ся товари споживчі, знаряди до домашнього вжитку. Хто що потрібує а певно що не пожалуєте, коли сповнить обовязок народний:

СВІЙ до СВОГО.

Купуєсь збіже і всякі продукта кольоніяльні.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В КУРИТИБІ

Юрка Іванкова

ул. Martins Affonso № 6 (проти церкви).

Seccos e Molhados.

напитки краєві і заграничні. Купую збіже, кольонійні продукта. У склепі найде кождий товар йому потрібний до дому.

6 нічліг для Шан. ІІІ Кольоністів.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ

Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКІЙ СКЛЕП

КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЙО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цїлїм муніципію Іратї

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛЇЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усї споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцушки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНҐА ҐВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві,

Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всїм зі свого склепу, що его отворив єще в р. 1908 — в новім перворядним мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациї зелїзничої.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никиги Доняка. Простора саля повна Seccos e Molhados, зелїзя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по цінї найприступнїйшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в салях на горі помешканя. Ті, що мали до дїла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висилаєсь власний віз, а в разї потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Др. Олександер Нікольский
лїкар — медик
в Прудентополи
приймає слабих що дня від год. 1-ї до 3-ї
в українськім шпитали
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ БІДНИХ.

УКРАЇНЬСКИЙ СКЛЕП
Івана Мойси
В Марешаль Маллет
ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтаньшій цінї. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцїкавше, що платить дорошe як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНЇЙ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я съвідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet — Paraná

Один з найбільших і найстарших склепів у цїлїм муніципію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справдї хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛЇЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складї КАВА — ЦУКОР — усї споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстенї, ланцушки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças — Paraná

В. КУН І СИН
ІПІРАНҐА ҐВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і детайлїчна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira — Paraná

Ширіть „ПРАЦЮ“!

CAIXA POSTAL 246.

MARCA REGISTR.

BEBAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

Atlantica
Luzitana
Curitibana
Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛЯНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба) ? ? ?

ПИВА:
ясні:
Атлянтика
Люзитана
Гамбурго
Куритибана
Паранаенсе
темні:
Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:
Атлянта
Більц
Вода Столова
Женжібре
ҐАЗОЗИ з:
Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помараньч
Содова вода.

Панове Хлїбороби! Купуэмо кожду скількість ячменю і платимо найлучші цїни!

Роздаємо насїнє ячменю за контрактом або продаємо вибиране насїнє ячменю!

Сухі дріжджи Атлянтики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лїкарство проти кашлю і відновляючий сили.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
Одрецький — Козакевич
В ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усїм Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш склеп, який є завсїгди споемотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якости. Великій вибір ріжнородних материй, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворіта, осотові вовнянні убраня і многі иньші товари ґалентарийні.

НАЧИНЄ КУХОНЄ — ЗЕЛІЗО.

Має завсїгди на складї велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід

ДЛЯ ПП. Каросників є портера, сїчки і кукурудзи не брак.

Продаж детайлїчна і гуртовна
Для прибувших зелїзницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ
На услуги Шановної Публики. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraly.

Українська печатня в Прудентополи.